

MAGYAR NÉP

KÉPES-HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre 6 pengő, félévre 3 pengő
Egyes szám ára 15 fillér
Külföldre egész évre 10 pengő.

Főszerkesztő: GYALLAY DOMOKOS
Felelős szerkesztő és igazgató:
Dr. SZÁSZ FERENC

Laptulajdonos: MINERVA R.-T.
Megjelenik minden szombaton.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kolozsvár, Brassai-utca 5. szám.

Miénk legyen a kenyér!

Szabadító magyar testvéreink elismeréssel és megbecsüléssel illetnek minket azokért a küzdelmekért, amelyeket a rabság idején nemzeti megmaradásunk érdekében becsületesen megvívotunk. Védekező harc volt ez, szembezállás a veszedelmekkel, amelyek ránk törtek mindenfelől.

Jól esik, hogy szabadítóink ezt az érdemünket észreveszik és szeretettel méltányolják.

Mi is napról-napra növekvő elismeréssel fedezzük föl, hogy a szabad hazában élő testvéreink az elválás óta mennyit dolgoztak, milyen nagyra haladtak a művelődés minden ágában. Örömmel látjuk, hogy azt az erőt, amit nekünk önvédelmi harcokban kellett fölemésztenünk, ők az építő, országgyarapító munkálkodásra fordították.

Azokban az időkben, amikor minket a gonosz végtet még nem szakított el egymástól, a törzsökös magyarság alig vett részt az iparban és kereskedelemben. Mindenki közhivatalokba sietett, amelyek alig adtak lehetőséget a megélhetésre, a vagyongyűjtés, gazdagodás alkalmait az ország idegenfajta lakóinak engedte át a magyarság. Az ipartól és kereskedelemről kicsinyléssel fordult el, a független élet iránt elvesztette érzékét.

A mostani nagy találkozás alkalmával szívesen állítjuk meg, hogy ebben a tekintetben is öröndetes változás állt be a magyarság gondolkozásában.

Erről győzött meg minket az a látogatás is, amellyel a budapesti Baross-Szövetség ezer főnyi küldöttsége közelről Kolozsvárt megtekintette.

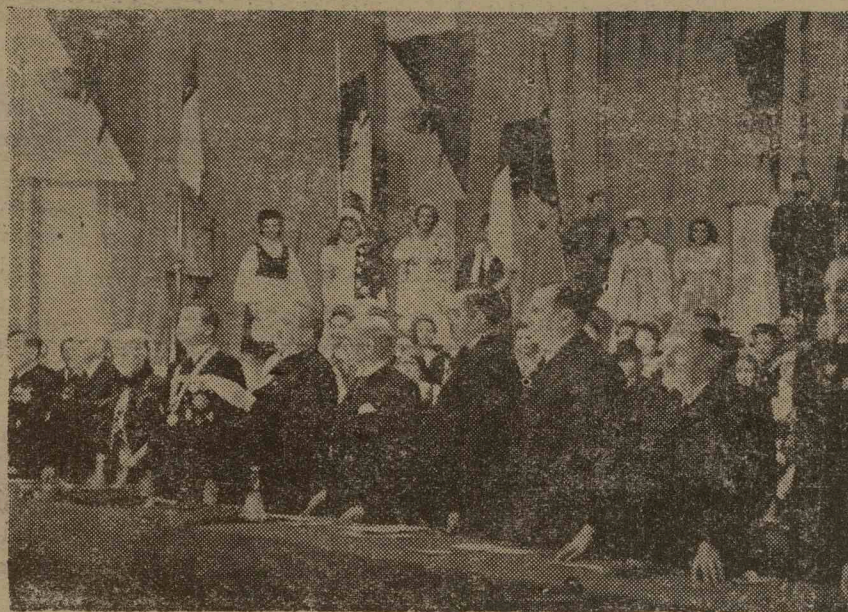
A Baross-Szövetség ugyanis — az egykori nagy kereskedelmi miniszternek, Baross Gábornak nevét viselve — arra törekszik, hogy az ipar és kereskedelem terén a magyarság előretörését megkönnyítse, a gazdasági pályára törekvő magyaroknak jó tanácsot, erkölcsi és anyagi támogatást nyújtson. Ennek a szervezetnek Magyarország gazdasági életében máris nagy eredményei vannak. A látogatás célja az volt, hogy Erdély magyarságát is megismertessék a szövetség munkájával s bevonják annak kötelékébe.

A kolozsvári összejövetel nagy sikerrel zajlott le, a Baross-Szövetség kiküldöttjei lelkes megértéssel találkoztak. A megértést és tömörülést nagy mértékben elősegítette az az előkészítő munka, amelyet az Erdélyi Gazdasági Tanács az ipari és kereskedelmi kérdések tárgyalásaival teljesített.

Az erdélyi magyarságot tehát megint újabb szál fogja összekötni nyugati testvéreivel. A Baross-Szövetség tagozata ugyanis nemcsak Kolozsvárt alakult meg, hanem sorra fognak következni más erdélyi városok hasonló szervezkedései is.

Ez a kapcsolat a mi olvasóink táborát, az erdélyi magyarság falusi rétegét is mélyen érinti. A magyar és keresztény alapon történő összefogás végre módot fog nyújtani arra, hogy a nép fiai az ipar és kereskedelem jól jövedelmező ágaiban jövőt teremthessenek maguknak.

Elindulásuknál szerető érdeklődés, pályájukon a nemzet összefogása fogja őket kísérni.

A Baross Szövetség kolozsvári közgyűlésén Ilovszky János országos elnök felolvassa az eskümentát.

MAGYAR KÖZÉLET.

A közelmúlt napokon a magyar közéletnek sok érdekes eseménye zajlott le. A külpolitika és belső szervezkedés kérdései mellett fontos gazdasági kérdések is fölvetődtek. Mindezeket nemcsak tudomásul kell vennünk de magatartásunk kialakításánál szem előtt kell tartanunk.

Külpolitikai helyzetünket Csáky gróf külügyminiszter világította meg a költségvetés tárgyalása kapcsán. Erdély egy részének visszakapcsolása után mit mondhatott volna egyebet, mint a nemzet örömeinek kifejezését az igazság győzelmének újabb előrehaladásaért. És hálás köszönetet mindazoknak, akik a magyar igazság útját egyengették, a baráti hatalmak államférfiainak!

Magyarország e gyarapodása során nem keltett féltékenységet sem Oroszországban sem Jugoszláviában. Szomszédai közül csak a pervesztes Románia tanusit neheztelést, ám Magyarország megértéssel várja a jobb belátás és belenyugvás elkövetkezését. A két ország közt azonban átmenetileg is csak a kisebbségi kérdés rendezése révén lehet kibékülést remélni. Elvégre Románia mostani területén még mindig 600—700 ezer ember él, ezeknek a sorsa továbbra is érdekelni fogja a magyarságot s érdeklődésének és követeléseinek most már sokkal nagyobb hatalommal fog érvényt szerezni, mint a múltban.

A külügyminiszter beszédének éppen az a része volt legerdekeesebb, amely Magyarország hatalmának megyarapodását jelentette be. Hová tüntek azok az idők, mikor a kisanantba tömörült ellenfelei játékszerként packáztak véle s nemcsak megbénításán, de mindegyre felosztásán törték fejüket?

Ma Csáky külügyminiszter önérettel hirdetheti világá: Magyarország elég erős, hogy a Duna-medencében átvegye a vezető szerepet, vagyis amint a külügyminiszter kifejezte: *első legyen az egyenlők közt.*

Olyan cél és olyan helyzet ez, amelyért — a külügyminiszter buzdítását követve — minden nemzeti erőnket méltó megfeszíteni és munkába állítani.

Azok a képviselők, akiket Erdélyből hívott be a kormányzat, azon a nagyszabású beszéden kívül, amelyet Pál Gábor tartott a parlamentben, alig adtak életjelt magukról. Érthető ez, hiszen egészen más viszonyok közé és más feladatok elé kerültek, tájékozódniok kellett, milyen álláspontra helyezkedjenek, a politikai feladatok elbírálásánál.

Most jelentős elhatározásukról értesítik a közvéleményt. A következő közleményt bocsátották nyilvánosságra:

Az Erdélyből behívott országgyűlési képviselők időszzerű kérdéseik megvitatásán három napon át tartó érte-

kezeletet tartottak. Ezen mindenek előtt kimondották, hogy a visszatért erdélyrészi területek országgyűlési képviselői Erdélyi Magyar Képviselők Pártonkívüli Csoportja címen külön parlamenti egységbe tömörülnek, hogy Erdély, különleges érdekeit egységesen szolgálhassák. A csoport elnökévé titkos szavazás útján Pál Gábor dr. csikszeredai képviselőt választották meg, alelnökeivé Teleki Béla grófot és Ember Gézát. Az intézőbizottság tagjai: Gróf Bethlen György, Albrecht Dezső, Bölöny Zoltán, Figus Albert, Török Andor és Kiss Kálmán országgyűlési képviselők. Hivatalból tagjai ezenkívül a választmánynak az elnök, az alelnökök és a főtitkár.

Az erdélyi képviselők csoportja elhatározta, hogy Budapesten központi irodát létesít, melynek vezetésével Biró István dr. országgyűlési képviselő-főtitkár, a Magyar Párt marosvásárhelyi tagozatának főtitkárát bízta meg.

A csoport tagjai azt is elhatározták, hogy Erdélyi Magyar Szövetség megalakítását kezdeményezik és a közeljövőben döntenek arról, hogy a törvényhozás munkájában a parlamenti csoport miként kapcsolódik be.

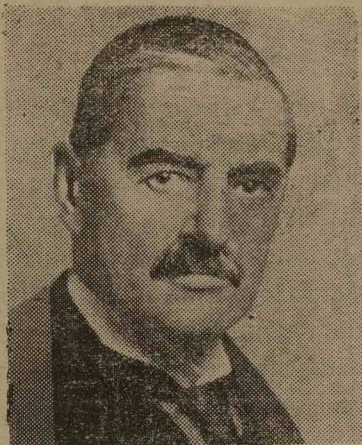
Gazdasági téren, különösen Erdély nézőpontjából, nagyfontossággal bír, hogy Kolozsvárt megnyílt a Gazdasági Akadémia, mint a mezőgazdasági oktatás felsőbb intézete. A megnyitáson Teleki Mihály gróf földmivelségi miniszter is megjelent s nagyjelentőségű nyilatkozatokat tett Erdély mezőgazdaságának újjászervezésére nézve. Miután bejelentette, hogy a kisgazdák gazdasági ismereteinek gyarapítására téli gazdasági iskolát, tanfolyamok és mintagazdaságok szervezését kezdeményezi s nemcsak a fiuk, de a leányok gazdasági oktatását is bevezeti. Erdély mezőgazdaságának sürgős feladatait a következőkben jelelte meg:

— *Az erdélyi mezőgazdasági termelés helyes átalakítására van szükség.* Fel kell karolni az olajos és rostos növények nagyobbarányú termelését, kiterjeszteni a világmarkát jelentő lencse és lóhere, valamint egyéb pillangosnövények vetésterületét. A Székelyföld megfelelő vasúti összeköttetése most épül, — mondotta a miniszter, remélem, hogy az összeköttetés kiépülésével az erdélyi gazdák élete is fejlődésnek indul.

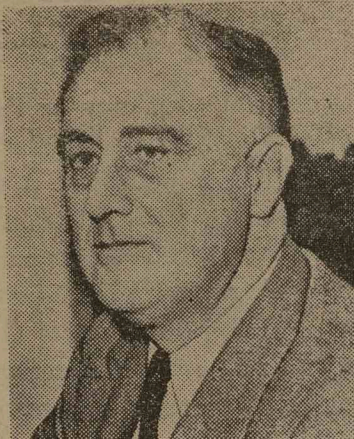
— *Rá kell mutatnunk az állattenyésztés fokozásának és a zöldmező-gazdálkodás fontosságának szükségességére.* A kormány sulyt helyez rá, hogy párszáz tehén olcsó áron kerüljön kiosztásra és ugyanugy a lóállomány megfelelő kezelésével megfelelő igavonó jóságot bocsáthassunk rendelkezésre.

Ime tehát a haladás útja minden irányban megnyílik a törekvő kisgazda számára. Ezeket a kilátásokat szivesebben vesszük hírül, mint a pártpolitika tulzott lármáját.

Sokat emlegetett nevek.

Az angol világpolitika legkiválóbb képviselője, aki a mostani háború előzményeiben is olyan fontos szerepet játszott, Chamberlain, a közelmúlt napokban elhunyt. A béke ember volt, nemcsak lelkileg, de testileg is megtörte hazájának válságos helyzete.

A választás izgalmái után Roosevelt, az amerikai Unió újra felülkerekedett elnöke még nem tett olyan nyilatkozatot, amelyből jövődő politikájára következtetni lehetne. Annyi már bizonyossá vehető, hogy legyőzött vetélytársa éles ellenzéki politikát fog folytatni.

Világszerte nagy meglepetést keltett, hogy Molotov orosz külügyi népbiztos nagy kísérettel látogatást tett a német fővárosban s Hitlerrel beható tanácskozásokat folytatott. A látogatás élénken rációfól arra a hírverésre, hogy az oroszok a németek ellen fognak fordulni.

A leghíresebb magyar hadosztály.

A világháborúnak egyik legnevezetesebb csatája Galicia keleti határán, Siemikowce helységnél folyt le 1915 novemberének első napjain. A csatát a 38-as honvéd hadosztály vívta meg hatalmas orosz túlerővel szemben. A 38-as honvéd hadosztály erdélyi csapatokból: a 21., 22., 23., 24-ik honvédezredek vitéz katonáiból állt. A világháború történelmében külön fejezet szól a siemikowcei ütközet fényes sikeréről, az erdélyi honvédek hősiess viselkedéséről. Most, hogy a magyarság Erdélyben is újra foglalkozhatik multjának dicsőséges emlékeivel, a siemikowcei ütközet huszonöt éves fordulóját is megünnepelte a kolozsvári 21-es ezred. Az ünnepségen József királyi herceg is részt vett. Képünk azt a jelenetet ábrázolja, amint József főherceg tábornagyi ruhában az ünnepség végén bejegyzi nevét az ezred emlékkönyvébe.

Bukarest rémnapijai.

A mult héten Romániát hatalmas erejű földrengés rázta meg. A földindulás nagy területeken okozott károkat, a legszörnyűbb pusztítást azonban Bukarestben végezte. Itt a könnyű keresetből épült paloták közül nagyon sok összeomlott. Ez a sors érte a 13 emeletes Carlton-szállodát is. Az összeomlott ház az emberek százait temette maga alá, köztük sok magyart is, akik a szálloda szolgálatában állottak. Erdély magyarországi részén Csíksomlyó és Sepsiszentgyörgy középületei szenvedtek nagyobb károkat.

Külföld.

Molotov berlini utazása után.

Mi történik Molotov, külügyi népbiztos berlini tanácskozásai után? — teszük fel a kérdést mindenütt. Ha a világtörténelmi jelentőségű tanácskozásról a meglehetősen szűkszavú hivatalos közleményt elolvassuk, akkor csak azt tudjuk megállapítani, hogy Berlin és Moszkva között a két országot érdeklő fontosabb ügyekben teljes a megértés s az összes felmerült kérdésekben sikerült a teljes összhangot megteremteni. Aki ismeri a berlini diplomáciát, csöppet sem csodálkozik, hogy a kibocsátott közlemény Hitler kancellár és Molotov külügyi népbiztos öt órán át tartó tanácskozása után is szűkszavú. Már megszokta a világ, hogy a tengelyhatalmak diplomáciája nem szereti a szóvirágokat, nem fenyegetőzik, nem helyez kilátásba világrengető eseményeket, hanem — cselekszik. Kétségtelen, hogy a berlini tanácskozásokon nagyjelentőségű megállapodások történtek. Mindenekelőtt Délkelet- és Kelet-Európa kérdéseiről esett szó. A tengelyhatalmak minden esetre el akartak készülni és mindenek előtt tisztába akartak jönni Szovjetország magatartásával.

Erre különösen szükség volt, mert az utóbbi idő-

ben úgy az Egyesült Államok kormánya, valamint Anglia megbízottjai tárgyalásokat folytattak a Szovjetunióval. A demokrata lapok és ügynökségek titkos cikkeit és híradásokat röpitettek világgá és sejtetni engedték, hogy Japánnak a tengelyhatalmakhoz való csatlakozása után az orosz diplomácia válaszut előtt áll. Tudnivaló ugyanis, hogy Japánnak és Oroszországnak az érdekei nem voltak azonosak, tehát a demokrácia sajtója el akarta hitetni a világgal, hogy az új japán magatartás után Oroszország hajlandó Angliával és az Egyesült Államok kormányaival leülni a tárgyalóasztal mellé.

A berlini megállapodások azonban ismét szétosztották a demokrácia berkeiből fölereggett, derülátó híreket. Oroszország most már másodszor is bebizonyította a világ előtt, hogy nem hajlandó azzal az Angliával együtthaladni, amelynek a legfőbb célja a multban is az volt, hogy a világ két legerősebb népét, a németet és az oroszot egymásra uszítsa s az irtózatos háboru eredményeit a maga részére számolja föl. Anglia megfélekedett arról, hogy Oroszország nagyhatalmi törekvései inkább megvalósíthatók, ha a tengelyhatalmak mellé csatlakozik.

Meghalt Chamberlain. Chamberlain angol államférfiu 71 éves korában meghalt. Azok közé az angolok közé tartozott, akik a Németországgal való viszályban a békés megoldást szerette volna megvalósítani. Mint ismeretes, kétizben is Münchenbe repült, hogy a nemzeti szocialista Németországgal a békés meg egyezés lehetőségét keresse. Chamberlaint akkor a béke angyalának nevezték és ezért Angliában ünnepezték. Később ő is a német nemzeti szocializmus ellen fordult és résztvett a háboruspárti angol kormányban. Kiváló képességeit ellenfelei is elismerték.

Megalakult a romániai magyar népközösség. Nagyenyeden a romániai magyarság vezető személyiségei ülést tartottak és megválasztották a romániai magyar népközösség vezetőit. Elnök dr. Gyárfás Elemér dicsőszentmártoni ügyvéd; alelnökök dr. Szász Pál földbirtokos, dr. Jakabfy Elemér ügyvéd és gróf Bethlen Bálint földbirtokos lettek. Az elnöki ta-

nács tagjai: gróf Haller István földbirtokos, a Hangya szövetkezetek elnöke, Purgly László (Arad) és gróf Teleki Ádám marosújvári földbirtokos; a központi vezetőség részéről: Szabó Béni szücsiparos a brassói csoport, dr. Jakabfy Elemér lugosi ügyvéd a bánági csoport, Péter János (Temesvár) a munkásság részéről. A romániai magyar népközösség központja Nagyenyed. Központi igazgató dr. Müller Jenő ügyvéd, jogtanácsos dr. Meskó Miklós ügyvéd (Déva).

A délamerikai államok állásfoglalása az európai háboru kérdésében. A montevideói Nacional Clubban diszebéd keretében fejezték be azokat a külpolitikai tárgyalásokat, amelyeket Argentína, Brazília, Chile és Uruguay államok külpolitikai szakértői tartottak. Ezeken a megbeszéléseken megvitatták a délamerikai államok különleges helyzetét a jelenlegi világ eseményekkel kapcsolatban. A diszebédén Ramon Peres egyetemi tanár, az értekezlet elnöke, tartott beszédet és kijelentette, hogy nemesak ő, ha-

nem minden brazíliai ember érdekelt az európai háboru további fejlődésében. Szerinte az Egyesült Államok magatartása kitünő szolgálatot tett a délamerikai közvélemény kialakulásának. Ezek a délamerikai államok, mondta többek között Peres, addig távol maradnak a háborutól, ameddig csak lehetséges és ameddig nem tartják kikerülhetetlennek, hogy saját biztonságuk érdekében másképp cselekedjenek. Mindenesetre addig egyetlen délamerikai állam sem gondol közbelépésre, amíg az Egyesült Államok nem cselekszik így.

Tovább pusztul London. A német légi erő tovább folytatja Anglia elleni támadásait. A repülőgépek különösen Londont pusztítják, dacára a rossz időjárásnak, egyetlen éjszaka a német gépek 1500 bombát dobáltak Londonra. Londonon kívül több angliai várost támadtak meg a német bombavetők. A tengeren is folyik a kiméletlen háboru. A németek aknákkal zárják el az angol kikötőket és hajókat sülyesztenek el.

Spanyolország is Anglia ellen fordul. Serrano Suner spanyol külügyminiszter hétfőn délelőtt Berchtesgadenbe érkezett. Az állomáson Ribbentrop külügyminiszter fogadta. Szinte biztosra veszik, hogy Spanyolország részéről most már elhangzik a nyilatkozat a tengelyhatalmaknak az új Európa kialakítására vonatkozó tervei mellett. Nagy érdeklődéssel várják, mik lesznek azok a politikai és gazdasági előnvők, amelyet a tengely Spanyolországnak cserébe felajánl. Jólértésült politikai körök szerint Spanyolországnak rövidesen megtörténő állásfoglalása után Anglia ellen a támadás Gibraltárban indul meg. Suner berlini megbeszélései a döntést ebben az irányban fogják megérlelni. Kétségtelen, hogy Berlinben szó lesz Gibraltárról. A német és olasz fegyverek, amelyek a francia és belga erővonalakat is át tudták törni, a legnagyobb angol erődítésnél is sikeresen harcolni.

Külön nemzette szervezkednek a romániai németek. A Romániában élő németek merész lépéssel lepték meg a kormányzatot. Medgyesen tartott gyűlésükön ugyanis kimondták, hogy ők ezután a németországi törvények szerint fognak élni. Hitler tekintik legfőbb uruknak s rája is esküdtek föl. A mai vasgárdista irányzattal azonban hajlandók együttműködni, de belső életüket teljesen a németországi elvek és törvények szerint rendezik be. A kisebbségi népek bizonyosan nagy érdeklődéssel figyelik a német példa jövődő alakulását.

Megint külügyminiszter lesz Eden. Londoni hírek szerint az angol külügyminiszter rövidesen le fog mondani. Abban az esetben, ha ez a változás bekövetkezik, a külügyek irányítását Eden fogja átvenni. Eden egyébként jelenleg Északafrikában tartózkodik és angol katonai körökkel folytat tárgyalásokat.

Javulnak az olasz-szovjet kapcsolatok. A római orosz követ nyilatkozata szerint az orosz és olasz kapcsolatok mind gazdasági, mind katonai téren javulóban vannak. Ezze kapcsolatban az olasz külügyminisztérium egyik magasrangú tisztviselője kijelentette, hogy olasz részről az orosz nagykövet kijelentését mindenben meg lehet erősíteni.

erdélyi pályázatunk nyerteseinek! A pályázat tárgya: magyar ruha tervezése, vagy eredeti ötlet alapján készített disztárgy tervezése, esetleg diszitése.

A pályázat határideje 1940. december 16. A pályázaton mindenki részt vehet, akár iparművész, akár háziiparos, akár dilettáns az illető. Egyetlen kikötésünk, hogy erdélyi legyen a pályázó! Minden érdeklődőnek szívesen küldünk tájékoztatót, ha e lapra hivatkozva kéri.

Egy jó ötlettel — vagyont kereshet!

MAGYAR DIVATCSARNOK

BUDAPEST, VII., RÁKOCZI-ÚT 70-76

Döntő háború a Földközi tengeren. A jelek arra mutatnak, hogy a Földközi tengeren a hadihelyzet döntő szakaszába érkezett. Mind az olasz, mind az angol tengeri haderő teljesen felkészülve várja a döntő összecsapást.

A Balti államokat teljesen Szovjet-országhoz kapcsolták. A Balti államokból érkező hírek szerint, a Balti államok élete, társadalmi és politikai szervezete teljesen olyanná

alakul, mint a többi szovjet államoké. Az egyházakat csak megtört szektáknak tekintik.

Nem lesz többé önálló állam Lengyelországból. A lengyel fő kormányzó sajtófőnöke kijelentette, hogy Lengyelország önállósága a német győzelemmel örökre megszűnt. Lengyelországot a német birodalomhoz csatolták és rövidesen szabályozni fogják a német birodalomhoz való viszonyát.

Heves harcok Görögországban. Az olasz-görög háború a nehéz terepen nagy heveséggel folyik. A görög csapatok mindenütt visszavonulóban vannak. Az olaszok korszerű hadigépei és bombavető repülőgépei mindenütt biztosítják az olaszok fölényét.

Békét sürget Chamberlain végrendeletében. A mai angol kormányt nagy zavarba hozta Chamberlain volt miniszterelnök végrendelete. Amint kitudódott Chamberlain azt a tanácsot adja a Churchill-kormánynak, hogy a tengelyhatalmakkal mihamarabb kössön békét. A kormányt kellemtellenül érintette a volt miniszterelnöknek kedvezőtlen bírálata s azért ennek halálát egy napig titokban tartották, hogy a végrendeletet felkutatassák és a közvélemény előtt elferdithessék.

Károly román király Szevillában tartózkodik. Károly, volt román király kíséretével együtt, mint már közöltük is, Spanyolországban tartózkodik. A volt román király hosszabb ideig Madridban élt. Közlebbre: lakhelyét Szevillába tette át.

MIREK

Nemzetünk jövője a műveltségtől függ!... A szegedi egyetemet ünnepléses külsőségek között nyitotta meg Magyarország Főméltósága Kormányzója. A kormányzó a megnyitó beszédében hangsúlyozta, hogy nemzetünk jövője sorsa azon fordul meg, hogy milyen lesz népének műveltsége.

Uj tiz- és kétfilléresek kerültek forgalomba. A magyar Nemzeti Bank új tiz- és kétfilléres acél érméket hozott forgalomba. Az állami és egyéb közpénztárak és magánosok 10 filléreseket 10 pengőig, míg a kétfilléreseket 2 pengőig terjedő összegben kötelesek fizetesképpen elfogadni.

Próbarendőrnek lehet jelentkezni. Az erdélyi városokban működő rendőrségeknek rendőrlegénységre van szükségük. Érdeklődők forduljanak az illetékes rendőrkapitányságokhoz, ahol felvilágosítást kapnak mindenre nézve.

Pusztító földrengés volt Bukarestben. A román fővárosban és környékén heves földrengés pusztított. A fővárosban több ház és egy hatalmas palota összeomlott. Jóformán minden ház megrongálódott a román fővárosban. A természeti csapásnak Bukarestben többszáz halálos áldozata van. A földrengés Erdély délkeleti részén is okozott kisebb károkat. Csikszeredában, Kézdivásárhelyen, Szászrégenben és Marosvásárhelyen keletkeztek kisebb károk. A csiksomlyói kegytemplom megrongálódott.

A Magyar Államvasút dícsérete. A m. kir. Államvasutaknak és alkalmazottainak a Magyar Szent Koronától elszakított, felvidéki, keleti és erdélyi részek visszatérése alkalmával nyújtott rendkívüli teljesítményei közismertek; ezekről a napi sajtó is többször a legnagyobb elismeréssel emlékezett meg. Minden ilyen alkalommal a dícséret legőszintébb hangján emlékezett meg erről a honvédvezérkar főnöke, aki legutóbb a keleti or-

szágrészek és Erdély egy részének visszatérése alkalmával elismerő levelet intézett vitéz nagybányai Horthy Istvánhoz, a MÁV elnökéhez, amelyben az elért szép eredményért a MÁV minden tagjának a legfőbb szolgálat nevében hálás köszönetét nyilvánítja. (MTI.)

Unitárius hitre térnek a székely szombatosok. Erdőszentgyörgyön és Bözödujfaluban többszáz székely szombatos él. A székely szombatosok most elhatározták, hogy visszatérnek a keresztény egyházak kebelébe. Rövidesen többszáz szombatos unitárius hitre fog áttérni.

Miniszterek ajándéka. Közöltük lapunkban, hogy a kormány erdélyi könyvtáraknak több ezer könyvet akar juttatni, azokból a könyvekből, melyek a román uralom alatt nem juthattak el Erdélybe. A gyűjtés erre a célra megkezdődött és rövidesen 70 erdélyi könyvtár fog értékes és hasznos könyvekhez jutni. Eddig a célra több mint százezer könyv érkezett be. Teleki Pál gróf miniszterelnök és Hóman Bálint kultuszminiszter több száz könyvet adományoztak a nemes célra.

Rendes bíróság elé utalták a nyilas összeesküvők ügyét. Klima József és társai arra szövetkeztek, hogy Horthy kormányzót elfogják, a belügyminisztert, több vezető személyiséggel meggyilkolják. Ügyük rögtönítélő bíróság elé került. A rögtönítélő bíróság a merénylők ügyét a rendes bírósághoz tette át.

Gránátszilánkot gyűjtene a berlini gyermekek. Berlinben különösen a gyermekek körében szokássá vált, hogy a légiriadók után összeszedik az uccákon a légvédelmi ágyúk gránátszilánkjait. A gyermekek körében valóságos gyűjtőszendevély alakult, hogy ki tud szebb és nagyobb szilánkpéldányokra szert tenni. A német sajtó erélyes cikkekben fordul ellene ennek a különös szokásnak, mert a gránátszilánkok éles felületükkel könnyen felsebezhetik a kezét és vérmérgezést okozhatnak.

Minden magyar jegyezze meg, hogy a magyar egyházak biztosító intézete a

Minerva Biztosító Részvénytársaság!

Tehát magyar kötelesség biztosítását ide átadni!

Magyar kenyeret eszik a pápa. Ismét jelentékeny mennyiségű magyar lisztet vásárolt a Vatikán. A pápai udvarban már évek óta magyar lisztet használnak, amelyet annyira megkedveltek, hogy a Vatikán-város liszt-szükségletének tulnyomó részét Magyarország szállította. A megrendeléshez képest két nagyobb szállítvány már el is indult Budapestről a Vatikánvárosba. A pápa tehát magyar kenyeret eszik.

Nagy gyorsasággal javítják az erdélyi utakat. A román uralom egyik legszomorubb öröksége, hogy az erdélyi utak rettenetesen elhanyagolt állapotban jutottak Magyarországra birtokába. A kormány és hadsereg karöltve igyekszik az állapotokon javítani. A kormány nagy összeget, 23 millió pengőt fordít a javítási munkálatokra. Varga József kereskedelmi miniszter személyesen is meglátogatta a javítás alatt levő szakaszokat. Intézkedése következtében 45 utihénger került az utjavítás szolgálatába s közel 10 ezer ember foglalkozik a 8 ezer kilométeres erdélyi utonalakon. Legsürgősebb a Beszterce—Szászrégen közötti ut elkészítése, mert ez az ut biztosítja a szamosvölgyi és marosmenti vasutak közt az átrakódó forgalmat.

Legnagyobb kincsünk a gyermek! A beérkezett levelekből és szóbeli nyilatkozatokból arra következtetünk, hogy a hála — gyermek címen hirdetett indítványunk nagy figyelmet keltett. Reméljük lehet, hogy tavasszon nagy gyermekáldás fog a felszabadulás boldog hangulatára emlékeztetni. Mi erdélyi magyarok, akik olyan sokáig éltünk elhagyatottságban, örömmel állapíthatjuk meg, hogy a magyar kormányzat emberies szelleme milyen nagy gondot fordít a családvédelemre, a gyermekek megbecsülésére. Az újabb adótörvényben például úgy intézkedett, hogy azok után a városi bérházak után, amelyekben sokgyermekes családok laknak, kevesebb adót kelljen fizetni, mint a gyermekes családokat kirekesztő bérházak után. Sajnos, a városi bérházak rideglelkű tulajdonosai legtöbbszörre nem kötnek bérletet gyermekes családokkal. Az új adótörvény ennek a rideg felfogásnak a megváltoztatását célozza.

Rég várt nyilatkozat. A közvéleményt erősen foglalkoztatja az a kérdés, hogy a kormányzatnak milyen tervei vannak a külföldi magyarok hazatelepítésére nézve. A kérdés az országgyűlésen is fölvetődött s Teleki miniszterelnök nagyérdékű nyilatkozatot tett a kormány terveiről:

— Ami a visszatelepítést illeti, sorrendben elsősorban az európaiakat kell tekintetbe vennünk, másodsorban a jobb körülmények között élő amerikaiakat. Elsősorban gondoskodunk arról, hogy most minden megtörténjék, hogy Romániának regáti részéből, amely nem hazája a magyarságnak, minél hamarabb visszajöjjenek. Még hozzá először azok jöjjenek minél hamarabb vissza, — folytatta a miniszterelnök — akik nincsenek földhöz kötve, azután azok, akik földhöz vannak kötve, de eladhatják földjüket és hazajöhetnek. (Itt a moldvai és bukovinai magyar testvéreinkre kell gondolnunk. Szerkesztő.) Ugyanigy azután a franciaországi magyar munkásokat illetőleg is a lehetőséghez képest, tovább folytatjuk ezt a munkát és kiterjeszhetjük általában a bárhol található magyarokra, természetesen a földreformmal kapcsolatban.

Erdélyi hadtestet állítanak fel. A honvédelmi vita során a honvédelmi miniszter azt az örvendetes kijelentést tette, hogy Erdélyben új hadtestet állítanak fel. Előre is örülünk, hogy az erdélyi fiatalság milyen lelkesedéssel fog a magyar zászló alá sorakozni!

Országzászlót kapott Atyha község. Atyha község telekemelő ünnepélyt rendezett abból az alkalomból, hogy az atyhai születésű és Pesten lakó elszármazottak országzászlóval ajándékozták meg a községet. A zászlót a hősök emlékére állították fel. Az ünnepi beszédet Szász Antal tanító tartotta, szavaltak Piroska Jenő és Gál Imre.

Olasz légi tevékenység a Földközi-tenger felett. Olasz repülőgépek a Földközi-tengeren több ellenes hajót süllyesztettek el. Kréta-szigete ellen az olasz zuhanó bombázók heves támadást intéztek.

RÖVID HIREK

Sulyos szerencsétlenség a kaposvári cukorgyárban. A kaposvári cukorgyárban egy még meg nem állapítható körülmények között az egyik fővő cukortartány felrobbant és a 40 fokos cukorlé öt munkást leforrázott. A sulyosan sebesült munkásokat kórházba szállították, az egyik azonban a kórházban meghalt.

Gondatlan anya. Kiss János, budapesti géplakatos felesége gyermekének orvosság helyett szalmiákszeszt adott. A gyermek sulyos belső sérüléseivel kórházba került. A törvényszék a gondatlan anyát megbüntette, de az enyhítő körülmények figyelembe vétele után a büntetés végrehajtását felfüggesztette.

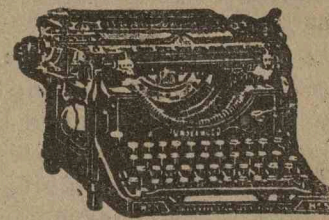
Visszaállították Nagybányán a Szent István szobrot. Szent István király szobrát a nagybányai Szent István torony kápolnájában újra felállították.

Árad a Balaton. A sok esőzés következtében a Balaton erősen árad. A somogyi parton levő házak egy része vízben áll.

November végéig lehet beiratkozni a kolozsvári Mezőgazdasági Akadémiára. A kolozsvári Mezőgazdasági Akadémián a beiratkozások határidejét november 30-ig meghosszabbították. A szegénysorsu hallgatóknak az Akadémia vezetősége nagy kedvezményeket biztosít.

SMITH PREMIER Nr. 60.
REMINGTON
UNDERWOOD és CORONA

IRÓGÉPEK

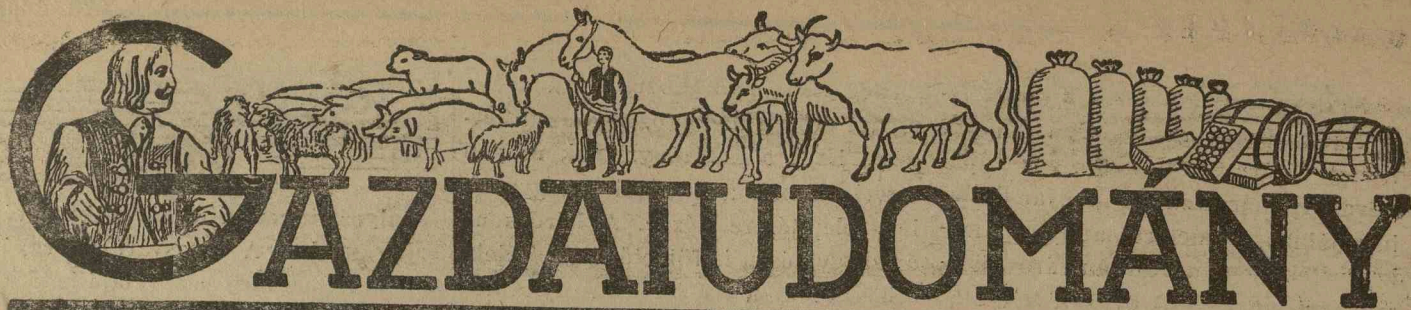

Gyári raktár amerikai és német írógép és sokszorosító-kellékekből. Speciális javító-műhely az összes rendszerű gépek részére. Használt írógépek nagy raktára.

"RAPID"

IRÓGÉPVALLALAT

KOLOZSVAR, DEÁK FERENC-UCCA 33.

Mi okozza a gyümölcsfák terméketlenségét?

Az idei gyenge gyümölcstermés nagyon időszzerűvé teszi a kérdés megvizsgálását, hogy mi okozhatja a gyümölcsfák terméketlenségét. Ezzel kapcsolatosan egy kiváló szakembernek, Cselkó Istvánnak alábbi cikkét közöljük.

A gyümölcsfák terméketlensége kétféle: némely fák ritkán és csak keveset virágoznak, mások gyakran és bőven virágoznak, de csak kevés gyümölcsöt érlelnek. Az első eset többnyire az erős növésű fajtákra jellemző, kivált ha azok igen termékeny talajra vannak ültetve. Sulyosbitja az erős növésű fák csekély termékenységét az, ha sűrűn vannak ültetve, mert akkor ágaik a világosságot keresve, fölfelé nőnek és oldalt kevésbé terjeszkednek, már pedig a termékenységre legkedvezőbb az, ha a főágak a vízszintes irányt megközelítik.

Számos gyümölcsfafajta továbbá csak bizonyos talaj- és éghajlati viszonyok között termékeny, míg ha más talaj- és éghajlati viszonyokkal bíró vidékre kerül, terméketlenné válik, még pedig nemcsak ha kedvezőtlenebb viszonyok közé kerül, hanem néha kedvezőbb viszonyok között is. Ezek a fajták keletkezési helyükön érzik magukat legjobban, és más országokban csak akkor válnak be, ha az ottani talaj- és éghajlati viszonyok legalább némileg megközelítik hazájuk viszonyait. Így például a párás levegőjű és esapadékban gazdag tengerparti országok, például Hollandia és Angolország fajtái nálunk ritkán termékenyek, de a Dunántul több eredménnyel természetők, mint az Alföldön.

Amerikában, Németországban, de egyebütt is azt észlelték, hogy csak néhány fajtából álló gyümölcsfaültetvények, valamint az országotak mentén ültetett gyümölcsfák termékenységét nagyon befolyásolja az, hogy mily távol vannak a legközelebbi falutól. Ez sokáig rejtély maradt, míg végre úgy sikerült a rejtélyt megfejteni, hogy sok gyümölcsfafajta csak idegen beporozással képes termékenyülni, erre pedig a többféle gyümölcsfafajtát és méhkaptárokat tartalmazó falusi kertek nagyon alkalmasak. Ugyanis az alma és körtefának számos fajtái két csoportba oszthatók, olyanokra, melyeknek virágpora olyan fejletlen, hogy a virág maghonát nem képes megtermékenyíteni és olyanokra, melyeknek virágpora kifogástalan. Az első csoportbeli fák tehát csak akkor gyümölcsözhetnek, ha közelükben a második csoportba tartozó fák is vannak. Utóbbiak azonban, bár öntermékenyítésre képesek, mégis bővebben gyümölcsöznek, ha közelükben

ugyane csoportba, de más fajtához tartozó fák is vannak.

Néhány év óta számos alma- és körtefának fajtáiról azt is megállapították, hogy a két csoport közül melyikbe tartoznak.

Ha az első csoportba tartozó alma- és körtefát ültetünk, okvetlenül ültessünk közelükbe a második csoportba tartozókat is. Nagyobb gyümölcsfaültetvényeknél is ajánlatos azokat elosztani, hogy egymástól 50 méternél ne legyenek távolabb. Fontos az is, hogy hektáronként két méhkaptárt helyezünk el, mert a méhek megbízhatóbb közvetítői a virágzó gyümölcsfák termékenyítésének, mintha azt a szélre bizzuk. A cseresznye, szilva és ringló fajtái között is soknak fejletlen a virágpora, míg ellenben a barackfajták között kevés az öntermékenyítésre képtelen fajták száma, az őszibarack és birsfajták pedig valószínűen valamennyien öntermékenyítésre képesek.

A talaj minősége és csekély vízkészlete is oka lehet a gyümölcsfa terméketlenségének. A különféle gyümölcsfa-fajoknak a talaj minősége iránti igényeik nem teljesen megegyezők, s ennek tulajdonítandó az, hogy amelyik talajon az egyik faj kitűnően diszlik, a másik faj terméketlen marad. Szintugy terméketlen marad valamennyi mélyen gyökerező gyümölcsfa-faj akkor is, ha oly helyre ültetik, ahol a gyökerek az altalajban áthatolhatatlan rétegre, például szivós agyagra vagy kavicsra akadnak. Az altalaj elégtelen vízkészlete pedig azért teheti a fát terméketlenné, mert a magasra nőtt fa levelei forró nyári napokon 24 óra alatt egy hektóliternél is több vizet párologtatnak el, de ebben az esetben gyakori és bőséges öntözéssel segíteni lehet a bajon.

Gyümölcsfáink levelei különféle gombabetegségben szenvednek, melyek gyakori levélhullást és ezáltal a fák terméketlenségét okozzák. Ezen permetezéssel segíteni lehet ugyan, csak hogy a nagyra nőtt fák permetezése olyan költséges géppel eszközölhető, hogy azt néhány fa végett nem érdemes megszerezni. Szerencsére a különféle gyümölcsfajták nagy része oly csekély fogékonyssággal viseltetnek a betegségek iránt, hogy termőképességük alig szenved tőlük. Ezért csak azt ajánlhatom, hogy házi kertekbe csak ilyen fákat ültessünk, és mellőzzük azokat, melyek nagyon fogékonyak a betegségek iránt.

Végül még a fáradt talajról származó, valamint a fáradt talajra ültetett gyümölcsfák terméketlenségéről kívánok megemlékezni. A mezőgazda előtt nem

ismeretlen az, hogy a vöröshere és répának ugyanazon a földön több ízben egymásután való termesztése talajfáradtságot okoz. Ugyanígy fáradtá teszi a talajt valamennyi gyümölcsfaj, ha ugyanazon a talajon ugyanazt a fajt egymásután termesztik. Ha például egy kivágott öregebb almafa helyére almafát ültetünk, vagy ha olyan gyümölcsfakertészről vásárolunk almafát, aki ugyanazon a földön termeszt az almafákat, akkor azok úgy növekedésük és termékenységükkel nem fognak minket kielégíteni, és pedig a vásárolt fa még akkor sem, ha szűz földre ültetjük.

Tapasztalás szerint az almafa az, mely legkorábban fáradtá teszi a talajt. Egyébként a talajfáradtság lényege nem egységes, mert fáradtá teheti a talajt az, ha a gyümölcsfa felépítéséhez okvetlenül szük-

séges anyagok valamelyikében hiány áll be, de fáradtá teheti a fa gyökérváladéka is, továbbá az is, hogy abban a földben, melyen eladásra termesztettek gyümölcsfákat, a visszamaradt gyökerek rothadásnak indulva ártalmas baktériumok elszaporodását okozzák, de valószínűen eddig még ki nem derített okok is. A talajfáradtság tartama a talaj kötöttsége és a fáradtság fokától függ. Laza talajon 5—15, humuszban szegény talajon 20—40 évig is eltarthat. Nagyon jó hatása van gyümölcsfakertekben a fáradt talajra a zöld trágyának, és pedig laza talajokon a sárga és kék csillagfürt keverékének, kötött talajon a borsó, bab és bükköny keverékének, mert ezek nagy tömeget teremnek. A zöld trágyázás esztendejében nem ajánlatos azon a földön mást is termesztetni.

Növényvédelmi teendők novemberben.

Minél közelebb érünk a télhez, annál kevesebb lesz növényeinkben a kártévők serege, hisz azok is készülnék már a hideg időjárás parancsolta tetszhalálra, hogy azután a meleg tavaszi nap támassza fel őket „halottaik”-ból. A gyümölcsösben legfőbb gondunk most az almamolyra és a vértetűre legyen. Az almamoly hernyók nyugtalanul mászkálnak, keresik a helyet, hol áttelehetnek. Minden kéregrepedés, elálló kéregrés, zuzmók vastag tömege a kérgen jó buvóhely számukra. Most láthatjuk, hogy milyen jó, ha a fák kérge sima, gondozott, mert ezen buvóhelyet nem talál a hernyó, legfeljebb úgy, ha maga rág magnak „bölcsőt” a kéregbe. Milyen szívesen fogadja ilyenkor a hernyó a hernyófogó kötélben felajánlott buvóhelyet. Boldogan húzódik ezekben a „csapdába”, hol a gazda azután könnyen megsemmisítheti őket. A hernyófogó kötelek kirakását tehát folytatni kell. Ha az almát kezdjük leszedni, akkor a hernyófogó kötelet hagyjuk a fán egész karácsony utánig, hogy ebbe gyűljenek a telelő rovarok és ne szerteszét húzódjának telelésre. A leszedett alma raktározó helyiség zugaiban is sok hernyó húzódik meg, az ablakokat tehát szunyoghálóval lássuk el, hogy onnan hernyó ki ne szökjék. A vértetűves sebeket permetezzük meg nikotinnal. Most a vastagon gyapjas vértetűveket könnyen felfedezhetjük. A hullott lombot gyűjtsük össze, vigyük a komposzttelepre, mert ebben is sok kártévő húzódná meg telelésre a fák

alatt. A fák alját ássuk fel, hogy a téli nedvesség akadálytalanul lejusson a földbe. A száraz ágakat vágjuk le, égessük el, ebben is sok kártévő lappang. A konyhakerti termények betakarítása alkalmával előkerülő kártévőket, pajorokat, földi hernyókat és bábjaikat pusztítsuk el. A virágos kertben az évelők körül a földet ássuk fel, a pajorokat, drótférgeket gyűjtsük össze, semmisítsük meg.

A német állattenyésztés fejlődése.

A német hivatalos kimutatások szerint, az utóbbi időben Németország állatlétszáma nagy gyarapodást mutat. Örvendetes dolog, hogy nemcsak mennyiségileg, hanem minőségileg is nagy fejlődést mutat Németország állatállománya. Így például a fejőstehenek átlagos tejtermelése évi 2500 liter. Magyarországon a fejőstehenek tejelési átlaga évi 1500 liter.

A szőlőbirtokosok megsegítése.

Teleki Mihály földművelésügyi miniszter, egy hozzája intézett kérdésre a szőlőkárokkal kapcsolatban a parlamenti tárgyalások során a következő nyilatkozatot tette: Tudatában van annak, hogy az idei erős tél, az árvíz és a nyári esőzések után peronosporajárvány lépett fel az országban, amely a szőlőtermésben óriási kárt okozott. Egymillió ember él a szőlőtermelésből, nemzeti szempontból tehát nagyon jelentős ez a kérdés. Ezért minden intézkedést meg kíván tenni. Az összeírási munkálatok folyamatban vannak, mert a meglévő statisztikai adatok nem fedik teljesen a valóságot. Az összeírásból meg fogják állapítani, hogy mennyi a kis szőlőbirtokos, akinek egye-

düli megélhetési forrása a szőlő. Ezeknek megsegítésére megfelelő termelési hitelt fognak adni. A tárgyalásokat már megkezdte. A kormányzat mindenesetre mindent megtesz a szőlőbirtokosok megsegítése érdekében.

A gyümölcsfák törzsének téli védelme.

A gyümölcsfák törzsének téli védelméről nem szabad megfeledkezniünk, mert a tél fagya különböző bajok előidézőjévé válhatik. Elsősorban a kéreg felrepedésére gondoljunk. Ez a baj rendszeren a mézszben szegény, táplálékban bővelkedő talajon álló, ezért ősszel a fagy beállása idejében kellően meg nem fásodott szövetű fákön szokott előfordulni. Oka az erős téli fagy, amelynek behatására a háncsrész, de sokszor maga a fatest is felreped. Ha a baj minden fának csak a délfelé néző oldalon van, akkor a fagy romboló hatását a télen is előforduló erős napsütés okozta kéregfelmelegedés még fokozza.

A bajt megelőzni úgy lehet, hogy a jó talajon levő fák bujább növekedésének meggátlása céljából például a trágyát, vizet megvonjuk. Továbbá az ilyen helyen álló buja növekedésű fák törzsét téltre bemeszeljük, vagy ehelyett náddal, papirossal, rőzsével stb. úgy kötözzük be, hogy azt a napsugár ne érhesse. A megtörtént bajon a felhámoló héjnak azonnali erős leköltözésével, később a fűrésztől elvált héjnak éles késsel való levágása után az egész sebfelületnek oltóvízzel, vagy egy óráig főzött és kihűlt kátránnyal történő gondos bekenésével segíthetünk.

Az ötvenedik jubiláris tenyészállatvásárt rendező jövőre az OMGE.

A budapesti mezőgazdasági kiállítás és tenyészállatvásár rendezőbizottsága tartotta az évi első gyűlését. Vitéz Teleki Béla gróf, főispán elnöki megnyitójában örömmel emlékezett meg a keletmagyarországi és székelyföldi részek visszacsatolásáról, annak a reményének adva kifejezést, hogy az erdélyi gazdák, miként a világháború előtt, most ismét rövidesen jelentős szerepet fognak venni a hazai állattenyésztésben. Majd örömmel közölte, hogy a földművelésügyi minisztérium és a főváros megértő áldozatkészséggel jelentősebb összeget fordít a kiállítási telep fejlesztésére, úgy, hogy az a megnövekedett ország mezőgazdasága részére az évenként szokásos tavaszi ünnep alkalmából megfelelő hajlékot fog biztosítani. Az új korszerű és nagyméretű baromfikiállítási csarnok már épülőfélben van, a szarvasmarhák, sertések és juhok részére tervezett új kiállítási istállók építésének munkálatai is már megindultak.

Ezután a bizottság Konkoly Thege Sándor dr., OMGE főtitkár előterjesztései alapján úgy határozott, hogy megkezdje az előkészületeket a jövő évi kiállítás megrendezésére. Az idei kiállításnak minden előző évit meghaladó sikere ugyanis bebizonyította, hogy ennek a jól bevált intézménynek a rendkívüli viszonyok között fokozott a jelentősége. A jövő évi kiállítás az ötvenedik lesz az OMGE által rendezett mezőgazdasági kiállítások és tenyészállatvásárok sorában. A rendezőség úgy határozott, hogy a rendkívüli viszonyokra való tekintettel a jubiláris kiállítás megrendezésénél nem annyira az ünnepi külsőségekre, mint inkább a belső tartalom és az oktató hatás, valamint a gazdasági hasznosság növelésére veti a súlyt és további fejlődés biztosításával igyekszik ezt a hasonló intézményeknél külföldön is kevés helyen elért jelentős évfordulót megünnepelni. A rendezőbizottság úgy határozott, hogy a jövő évi kiállítást is a szokásos koratavaszi időszakban és pedig március 29-től április 6-ig tartja meg. A kiállítás gerince ez alkalommal is a vásárral kapcsolatos

Tanítók és tanárok figyelmébe!

Megérkeztek az iskolai tankönyvek, utasítások és rendtartások.

I. Elemi iskolák részére:

Gondnoksági utasítás az állami népiskolák számára, kötve	—	1.40	Pengő
Az iskoláztatási kötelesség teljesítésének biztosításáról szóló 1921. XXX. t. c. végrehajtási rendelete, kötve	—	2.40	„
Iskolaszéki utasítás a községi népiskolák számára, kötve	—	1.40	„
Utasítás a körzeti iskolafelügyelők és a Kir. Tanfelügyelői hivatalok iskolalátogató tagjai részére, kötve	—	0.70	„
Tanterv és utasítások a népiskola I—VI. o. számára	—	2.30	„
Tanterv és utasítások a népiskola VII—VIII. o. számára	—	0.40	„
Tanterv a kisebbségi népiskolák számára	—	0.80	„
Tanterv és utasítások az általános továbbképző népiskola számára	—	0.80	„

II. Középiskolák részére:

Tanterv a gimnázium és leánygimnázium számára, kötve	—	1.50	Pengő
Utasítások a gimnáziumi és leánygimnáziumi tantervhez, 2 kötet	—	5.50	„
Rendtartás a gimnázium és leánygimnázium számára, kötve	—	1.50	„
Általános utasítások a gimnázium és leánygimnázium számára	—	1.80	„
Tanításterv a kereskedelmi középiskola és a kereskedelmi leányközépiskola számára, kötve	—	3.—	„
Rendtartás a kereskedelmi középiskola és a kereskedelmi leányközépiskola számára, kötve	—	2.—	„
Tanításterv és rendtartás a háztartási, gazdasági szaktanfolyam és az egyéves háztartási, gazdasági továbbképző tanfolyam számára	—	1.—	„
A középiskolákról szóló 1934. XI. T. c. végrehajtási utasítása	—	0.60	„
Utasítás a közoktatásügyi igazgatásról szóló 1935. VI. T. c. végrehajtására	—	0.80	„
Rendtartás a polgári iskola számára	—	1.50	„
Tanterv és utasítás a polgári fiúiskolák számára	—	6.—	„
A gimnáziumok (leánygimnáziumok) igazgatására vonatkozó legfontosabb érvényben levő rendeletek. Szerkesztette: Dr. Jám-bor György, kötve	—	5.—	„
Polgári leányiskolai tanítás terve és a reá vonatkozó utasítások	—	6.50	„
A női kereskedelmi szaktanfolyamok szervezete és tanításterve	—	1.60	„

A rendeléseket az összeg előzetesbe küldése esetén portómentesen, különben utólagos költséggel szállítja a

„Inerva” Irodalmi és Nyomdai Intézet Rt. Kolozsvár, Brassai-ucc 5. sz.

tenyészállatkiállítás lesz, amelyen való részvételre az érdekelt gazdák máris széleskörű előkészületeket tettek.

A kiállítás szokásos egyéb sokoldalú csoportjainak megrendezése és bőséges szemléltető anyaggal való megtöltése is már biztosítottak tekinthető. A visszacsatolt erdélyi és kárpátaljai területek mezőgazdasági és állattenyésztési helyzetének ismertetése céljából a rendezőbizottság az ottani gazdasági szervezetekkel karöltve külön kiállítási csoportok rendezését vette tervbe. A Külkereskedelmi Hivatal is új kiállítási csarnokot kíván építeni, amelyben állandóan mezőgazdasági oktató és propaganda film-előadások lesznek.

A jubiláris mezőgazdasági kiállítás nagyszabású előkészületeiről szóló tájékoztatást a rendezőbizottság érdek-

lődéssel fogadta, majd Sztranyavszky Sándor, Wellmann Öszkár dr., inárcsi Farkas Ferenc, Battha Pál, Csáky István gróf és mások hozzászólása után, több fontos kérdésben hozott határozatot. A jelentkezés határidejét a tenyészállatok csoportjában január 6-ában, a többi csoportoknál február 15-ben állapította meg.

Elvezetik a belvizeket Pestmegye déli részeiből.

Pestmegye déli részében még most is nagyon sok belviz van. A belvizek által elöntött terület nagyságát 25 ezer katasztrális holdra becsülik. A legnagyobb kár Kiskunhalas vidékén van. Itt a termés a tavalyinak csak ötödrésze. Teleki Mihály gróf, földművelésügyi miniszter intézkedésére megkezdették a belvizek levezetését. A munka körülbelül 500 ezer pengőbe kerül.

Gabonaárak Budapesten.

Az új szemeskukorica ára november 1-e óta Budapesten 16.80 pengő, ami pedig a csöveskukoricát illeti, annak irányzata szilárd. A csöveskukoricáért Pesten 13 pengő körüli árakat fizetnek, míg Szolnokon 14 pengőt.

A búzánál, rozsnál, árpánál, zabnál a hivatalos árak vannak érvényben, de inkább csak a kiváló sörárpa-ban van forgalom 26.50 pengős árak mellett. A magpiacon szilárdabb a csillagfürt és a lóhere.

A lisztpiacot most leginkább az árkormánybiztos rendelete foglalkoztatja, amely szerint az egységes búzakenyérliszt egyénileg fennállott árát mázsánként 4.70 pengővel leszállította, azzal, hogy a barna kenyérlisztnek 7 pengővel olcsóbbnak kell lennie, a búzakenyérliszt egyénileg megállapított áránál.

E rendelkezéssel kapcsolatban a lisztárjegyző bizottság megállapítja a rozsliszt árát is.

Mennyi sertésre van szüksége Magyarországnak?

Budapesten levágnak évente 500 ezer sertést. A vidéken 700 ezret. Ezenkívül 400 ezer darab disznót szállítanak külföldre. Magyarország területén állandóan 800 ezer disznót hizlálnak.

Budapestre csak szállítási igazolvánnyal lehet sertést és zsirt szállítani! Budapest Székesfőváros vezetősége elrendelte, hogy Budapest Székesfővárosban sertést és zsirt a legkisebb mennyiségben is csak igazolvánnyal lehet szállítani.

Gróf Teleki Mihály nyilatkozata a tűzifaellátásról.

Gróf Teleki Mihály kifejtette, hogy az ország faellátásában kétségtelenül fennállanak zavarok. Ezek főképpen a szállítási nehézségekre vezethetők vissza. A koratavaszi és később bekövetkezett árvizek lehetetlenné tették az erdei szállítást. Később a hadsereg mozgósítása következtében a lóallo-

Libákkal és kacsákkal a métely ellen.

Az öreg gazdák talán még elhiszik, de a fiatalok bizonyára jót mulatnak azon, hogy nem is olyan régen még fontos szerepet töltöttek be e kedves háziállataink a veszedelmes betegség leküzdésében, illetve megelőzésében.

A métely ugyanis olyan fertőzés, melyet a juhok és szarvasmarhák a legelőn szereznek olyan módon, hogy a métely petéiből kifejlődő rendkívül kicsiny lárvák egy édesvízi csigába vándorolnak be, amelyben őszig 3-400 darab úgynevezett cercaria fejlődik. Ezek aztán elhagyják a csiga testét és más gazdát, melynek testében tartózkodnának, többé nem keresnek maguknak, hanem fűszálakon betokolódnak. Ezen a fűszálon fejlődik ki a fiatal métely, mely tokjával és a fűszállal együtt a legelő juh, vagy szarvasmarha gyomrába kerül, hogy azután az állat májába és epeutjaiban pusztító munkáját megkezdje és addig ne nyugodjon, míg az állat el nem pusztult.

Nem kell tehát megmosolyogni őseinket, akik más védekezés híján libákat és kacsákat tereltek a legelőkre, melyek az így fertőzött fűszálakat általában nélkül felhalhatták, tehát csökkentették a fertőzés veszélyét, mely az értékesebb állattalományt veszélyeztette. Ma már látjuk, hogy ez a védekezés alig ért többet, mint a játékpisztoly az oroszlan ellen, de helyes dolgokban a szándék maga is dicséretes.

Ma is nagy gondot fordítanak a legelőknél karbantartására, mert a védekezés változhatott is, a fertőzés útja és módja azonban a világ teremtése óta ugyanaz és az is fog maradni. A métely olyan betegség, melynek megelőzésére sokat lehet és kell is tenni, de a legfőbb munka mindig is a mételytől fertőzött juh és szarvasmarha meggyógyítása marad. Ennek pedig egyetlen eszköze a Distol, melyet épen e napokban kell állatainknak adni, hogy gyorsan meggyógyuljanak.

**Az orvosság rosszabb a bajnál,
ha a gazda néhány fillért sajnál.
Bajt hoz az utánzat
de gyógyulást a DISTOL.
Juhod, ha mételyes
azonnal DISTOLOZD
sőt várj, amíg pusztul!**

Patikában ezt kérjed:

te k e t e s z i n ü

Distol-Express-t,

ezüst színű Distol telirással, amelyből egy juh gyógyításához egyetlen tok szükséges

mány hiánya tette nehezzé a kivágott fák vasúthoz való fuvarozását. Megállapította a miniszter, hogy Magyarország tengelyen szállított famennyiségéből évente 150.000 vagon a szükséglet. Ebből 80.000 vagon fát már leszállítottak, hiányzik még 70.000 vagon. Kijelentette a miniszter, hogy mindent elkövet a még hiányzó mennyiségek leszállításának gyorsítására, hogy az ország faellátásában nagyobb zavarok ne álljanak be.

A tűzifa igazságos elosztása.

A kereskedelmi miniszter elrendelte, hogy a tűzifa nagykereskedők a hozzájuk beérkező tűzifa anyag mennyiségéből 40 százalékot azonnal át kell, hogy adjanak a kiskereskedőknek. A kiskereskedők ezt a mennyiséget apró tételben kell, hogy árusítsák kis embereknek. Ezzel a rendelettel a miniszter a tűzifa társadalmilag való helyes elosztását szolgálja.

CSONTVÁZ VAN BENNED IS.

Hogyha már van szemed,
próbálj meg — látni is:
jobbkézzel integet,
balkézzel rádtalál.
Mentséged bármi is,
csak elér a halál.

Ne hidd, hogy megmaradsz.
Jól tudja tested is:
száz év: az egy arasz,
tiz év: csak pillanat.
Csontváz van benned is:
az Isten learat.

Iffj. Gyökössy Endre.

Katonák dalai Horthy Miklósról.

A magyar katonadaloknak talán a legszebb és legjellemzőbb versei éppen a legfrissebbek, amelyek Horthy Miklósról, Magyarország Főméltóságú Kormányzójáról, a legfőbb Hadúrrol szólnak. Különösen időszerűvé teszi e dalok felelevenítését az a történelmi évforduló, hogy 20 évvel ezelőtt Szegeden, a mai nemzeti Magyarország erejét, a mai Nemzeti Hadsereget Horthy Miklós teremtette meg. Húsz évvel ezelőtt lett Horthy Miklós a diadalmas Nemzeti Hadsereg vezére. És azóta Horthy Miklós a magyar katonadalok hőse. Horthy Miklós név különben is kellemesen csengő, jó ritmusu, versbe kívánczó két nagyon szép magyar szó. Természetes, hogy megtalálta helyét a magyar népköltészetben.

Horthy Miklós 1919-ben Szegeden, majd a Balaton mellett, Siófokon szervezte a Nemzeti Hadsereget. A küzdelmes, nehéz időkről mindjárt nóta született. A nagy Nemzeti Hadsereg első indulója Horthy Miklós névvel kezdődik; Szegeden másnap már mindenki énekelte: „Horthy Miklós Szögedében fehér zászlót bontott“... Mikor átvonult a sereg (román és szerb megszállók között észrevétlenül) Dunántúlra — azután már csak így dalolták:

*Horthy Miklós Dunántúlon fehér zászlót lenget,
Könnyeivel megírja a sorozólevelet;
Írás közben felhallatszik nehéz sóhajtása:
Egész ország elvész, hogyha nem lesz katonája.
Horthy Miklós kísétál a Balaton partjára,
Egész úton gondolkodik, lesz-e katonája?
Alig lépett kettőt-hármat, futár ment utána,
Hogy a Nemzeti Hadsereg kész az indulásra.*

A szép szöveg szerzőjét nem ismerjük. A magyar katonaköltészet hagyományos vitézi hangja, hogy népszerű, formás dalba foglalják a hős vezér nevét, akár csak évszázadokkal előbb Rákócziét és Kossuth apánkét. Valahogy úgy indult el ez a dal, a Nemzeti Hadsereg toborzója, mint az 1848-as szabadságharc kezdetén: „Kossuth Lajos azt üzenté...“ Most pedig 1919 őszén: „Horthy Miklós... megírja a sorozólevelet...“ Különben Kossuthról is dalolták 1849-ben: „Megírja ő a levelet a ragyogó csillag mellett...“

Rövid idő múlva országszerte felcsendült az ifjúság új dala; még nem volt sorozás, csak önkéntes jelentkezéssel lehetett katonának állni.

*Horthy Miklós én is a tied vagyok,
Viselem a fényes kis szuronyod.
Kis szuronyom, rózsafa a nyele,
Rá van írva Horthy Miklós neve.*

Talán a megszállott területről érkezett a nóta második verse, onnét, ahol titokban viselték a nemzeti szalagot („kebelünkről letiltották a három színt... kebelünkről beljebb vándorolt s befogadták a szíveink...“) és ahol titokban szakadatlanul várják a felszabadító hőst:

*Horthy Miklós, én is a tied vagyok,
Viselem a nemzeti szalagot.
Az van írva (a) nemzeti szalagra,
Hogy a nevem ne felejtőd el soha!*

A szabadságharc költészetének gyönyörű kifejezése volt: „Kossuth apánk...“ Mintha az egész hadsereg egyetlen család volna, a vezér az édesapa — és jó fia a katonák. Nemcsak költői kifejezés ez, hanem a sajátos magyar katonai érzés kifejezője is! Minden magyar honvéd, ha besorozták, úgy érzi, hogy egy nagyobb családnak lesz a fia és egyben édes testvére minden katonabajtárs:

*Édesanyám fia voltam eddig,
De nem leszek két kis esztendeig.
Horthy Miklós lesz az édesapám.
Felesége a mostoha anyám.*

(Az igazi édesapát — tudunkkal — sohasem, a igazi édesanyját annál többször emlegetik a magyar katonanóták; nótában is és a harcos élet legnehezebb pillanataiban, utolsó sóhajtásként is ez a szó száll fel: „Édesanyám...“ Jellemzően magyar és csakis mint kedves vonás vehető a fenti versben, hogy még a legszebb és legjobb magyar asszony sem lesz a katonáéletben a „édesanyám“ — csak a jó és gondozó „mostoha anyám“! De aki azért bizonyára édes fiaként szeret minden katonát.)

A vezérét emlegeti és szinte mindig maga mellett valónak érzi a katona. A huszár így büszkélkedik:

*Horthy Miklós, ha bevettél huszárnak,
Adjál lovat, hogy én gyalog ne járjak.
— Adok fiam, olyan nyerges paripát,
Átugorhadd babád rácsos kapuját!*

De a gyalogos sem hagyja magát:

*A hadtestben a vadász a legelső,
Azt vezeti Horthy Miklós legelől.
Már messziről kiáltja a bandának:
Legszebb nótát a tizenötös vadásznak!*

A tüzer pedig így dalolja ki szeretett vezérét:

*Horthy Miklós kiadta,
Horthy Miklós azt adta ki parancsba:
Ágyúszóval költészek fel őt hajnalba.
Szól az ágyú, ropognak a fegyverek,
Most válik meg, elválnak,
Most válik meg, mit ér a honvédegyerek!*

A harci nóták is a Vezér nevével indulnak. Magyar katonahagyományt kell ebben észrevenni, mert így volt ez a kurucok harcaiban, a 48-as szabadságharcban is — gondoljunk csak a „Hej Rákóczi!“ és a „Kossuth Lajos azt üzenté...“ nótakezdetekre. Horthy Miklós fővezérről így dalol a küzdő katonája:

*Horthy Miklós azt mondja a parancsba,
Induljon az állomásra századja,
Induljon az állomásra a század, de a század,
Aki legény, jöjjön velem csatába!*

Végül álljon itt az egyik legszebb népdal, a Felvidék visszafoglalásáról szóló katonanóta. 1938 november 11-én vonult be vitéz Nagybányai Horthy Miklós, a Nemzeti Hadsereg legfőbb Hadura diadalmas serege élén a visszatért Felvidékre és ennek fővárosába, Kassára, Rákóczi ősi fészkébe. Ebben a boldog időben egymillió magyar tért vissza és ez a dal — titokzatos úton — szájról-szájra szállva már jóval előbb bent járt a Felvidéken, mint honvédeink: jó szolgálatot tett, hogy a fogadtatások lelkes, izzó magyar hangulatát előkészítette, Horthy legendás nevét szájról-szájra adta. Hiszen a Himnusz mellett legtöbbször ezzel a dallal fogadták a felszabadítókat a legkisebb falu határában is:

*Hajnalodik, közeleg a reggel,
Indul Horthy a magyar sereggel.
A zászlója piros-fehér-zöld,
A hazája drága magyar föld:
Ezt védi a Horthy katonája.*

Csattanó befejezést nyert a nóta, amikor Horthy katonája — ezúttal vérontás nélkül — visszafoglalta a Felvidéket. A nóta utolsó verse:

*A határtól nem messze van Prága,
Szaladj cselák, ha életed drága!
Nem kell neki szurony, se golyó,
Elég lesz a magyar lobogó,
Hogyha jön a Horthy katonája!*

Természetes és szükséges dolog, ha a legelső magyar embert a dalköltészet is dicsőít! A népdalok csak így, a hagyományos — szinte a mesék világába illő — közvetlenséggel beszélnek királyokról, fejedelmekről és kormányzóról, de így is mindig a legnagyobb tisztelet és szeretet jelei Hazánk és sorsunk legfőbb irányítója iránt! Más nemzet katonavezéreiről is vannak dalok, talán határozottabb, dicsőítőbb szavakkal. De legtöbbször érezzük — és ez nem is titok, — hogy ismert költők írják és felülről terjesztik. Nálunk fordított a helyzet: és ez a szebb! Széles néprétegekből, falvak, tanyák népmillióiból, alulról tör felfelé a Hadúr dicsérete. Őszinte, egyszerű hangon, hódolattal kéri, hogy odafele meghallgatni kegyeskedjenek.

E dalok nagyobb részét országszerte minden jó magyar ember ismeri és dalolja, csokorba kötöttük a „Horthy-nóták“-at és szeretettel átnyújtjuk olvasóinknak megőrzésre és — további használatra.

A szövegekhez tartozó dallamot a Vitézi Rend Zrinyi Csoportjának kiadásában megjelent „Daloljatok honvédek“ c. katonanóta-gyűjtemény lapjain található meg az érdeklődő (Kodály Zoltán, Péczely Attila, Volly István gyűjtései).

Volly István.

APRÓSÁGOK ADOMÁK

Hogyan vessük a virágokat?

A virágok festése ellen a természet és művészetbarátok sokszor tiltakoznak. Igazuk is van, mert a természetet meghamisítani nem szabad. Mégis előfordul, hogy a virág megfestése előnyökkel jár. Értékes sajátosága például a festett virágnak, hogy levágott állapotban könnyebben eltartható, mint a festetlen, ezért vágott virágot árusító üzletek szívesen vásárolják a festett szirmu virágokat. A festés azonban a kereskedelmi kertésznek is tehet nagy szolgálatot. Bizonyos célokra, temp-

lomdiszítésre, esküvőre, temelési korszokra nagyon keresik a hófehér virágot, ezért városok közelében sok kertész természet hófehér szirmu virágokat. Füst, köd, korom, eső egyes esetekben annyira tönkretelheti a kényes fehér szirmokat, hogy a virág ebben az állapotban már nem piac-képes vagy legalább is jó áron már nem értékesíthető. Ilyenkor a festés révén a virág eredeti értéke helyreállítható. Az élő virág festésének háromféle módja van. A legjobb módszer a következő. A virágot beállítják a megfelelő hígítású, vízben oldott festékbe. A festék az edényfalabokon keresztül felszívódik a szirmokba s azokat megszinezi. A kívánt szín elérése érdekében a festék után nem

egyszer tiszta vízbe állítják be a festett növényeket, hogy a behatoló víz a festékes oldatot még tovább hígítsa. Egy másik eljárás szerint a növény befestendő részét belemártják a festékolatba egy-két másodpercre, aztán megszáritják. Ez az eljárás sohasem olyan eredményes, mint az előbbi s csak bizonyos esetekben alkalmazható. A harmadik eljárás a permelezés, amikor a festéket finom, ködszerű permet alakjában ráfújják a megfestendő szirmokra.

Tojáspótló szert lehet készíteni halból.

Bernben heringből és halikrából tojásfehérjét pótló szert állítottak elő. A pótszer teljesen pótolja a tojásfehérjét és olcsóbb a tojásnál.

A repülőgép dönti el a mai háborút!

Az 1918-as világháború végén Foch, francia tábornok a nyugati harctéren a katonai döntést a harcikocsi megjelentésére, tömeges alkalmazásával érte el.

A háború utáni fejlődés, a szárazföldi harc keretén belül, a harcikocsi alkalmazásában látta a jövő irányát és ilyen vonalon kutatta a módosításokat és lehetőségeket, amelyek majd átsegítik az arcvonalak megmerevedésén, az állásháborúk anyagcsatáin és a gyors győzelem eléréséhez vezethetik.

Ezzel párhuzamosan haladt a repülés ugrásszerű fejlődése.

A támadó eszközöknek hatalmas előretörése törvényszerűen a védelmi harceszközöknek is hasonló fejlődését hozta magával. A támadás és védelem örökös párharcában a védelem sem maradhatott el az új lehetőségek és egyenértékű rendszabályok beállítása és kiépítése nélkül. A harcikocsi páncélatával és tüzerejével szemben oly eszközt kellett szembe állítani, ami ellenállhatott a harcikocsi fegyverek tűzhatásának és helybenmaradása mellett megfelelő ellenhatást volt képes kifejteni a védőfegyverek elhárító működése révén.

Ez a felismerés vezetett arra, hogy a francia hadvezetőség, Maginot minisztersége alatt, a róla elnevezett államerődítési rendszert építette ki.

A mostani háború kitöréséig a védelem és a támadás eszközei, elméleti síkon fokozták egymást. A harcikocsi tüzerejének fokozása a betonerdők falainak vastagítását váltotta ki. A német fegyverkezés kezdete óta, az addig tiltott határerődítéseket a francia határ mentén, az ismert „Siegfried” erődrendszer kiépítésével hajtották végre, oly magas elhárító fokban, hogy az várhatóan ellenállhatott volna minden ellenséges földi és légi tüzerő romboló hatásának.

A légierők bombázói csak a legutóbbi évek eredményei révén váltak az erődítésekkel szemben rendkívül hatásos eszközökké. Amíg a bombavetés több ezer méter magasból történt, addig a kis célpontokat mutató erődök ellen hatásos eredmény nem volt ettől várható. Csak amikor a német „zuhanó bombázás” nagyobbaránya alkalmazása kezdődött, vált ez a

harceszköz a védőrendszerrel szemben a támadó harceszközök rendkívül hatásos fegyverévé.

A német bombázó erők hatásnagysága, a légi fölény, az alkalmazott romboló fegyverek száma és túlsúlya hozta meg azt a rendkívüli sikert, amit a német haderő a lengyel, a holland, belga és francia hadjáratok során elért. A német felkészültség a hadieszközök hatásában túlszárnyalta az ellenfél védelmébe foglalt elhárító eszközök hatását. A megsemmisítő és romboló eszközök helyi tömegei kapcsolódtak a védelem ellenállásához.

Ezeket a hadszíntereket a betonból a vesztes és háttérbe szorult a támadó harcikocsi, a páncélos tömegek és légi bombák tömegeinek hatásával szemben. De mindenütt csak ott, ahol a német haderő volt a kezdeményező fél. Hogy a német hadvezetőség által kiépített Siegfried-erődrendszer mily védőhatást lett volna képes kifejteni egy esetleges angol-francia támadással szemben, azt megállapítani nem tudjuk.

Hány éves?

— Hány éves bátyám? — kérdik az öreg székelyt.

— Biz én közelebb vagyok a százhoz, mint a hatvanhoz.

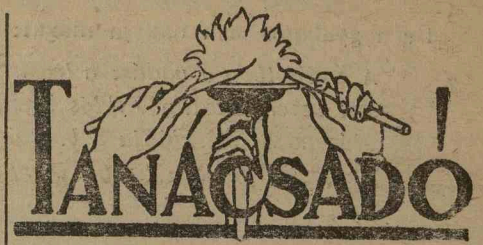
— Hogy lehet? Hetvennek sem látszik.

— Nem is vagyok hetven, de a százhoz mégis közelebb vagyok, mert azt elérhetem, de a hatvanat soha-többé.

Elárulta magát.

— A felesége bizonyára ébren volt, amikor Ön a korcsmából hazament.

— Talán karmolás látszik az arcomon?

Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorulnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadásért fizetnünk kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskérő levélhez mellékeljenek 70 fillért (orvosi tanácsokért 1 pengőt), könnyebbésség okáért bélyegben. A tanácsadás költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még külön portódíj is beküldendő. Csak azokra a levelekre válaszolunk, amelyekhez a pénz is csatolva van. Fenntartjuk azonban azt a jogot, hogy olyan levelekre, amelyek közérdekűek, a választ lapunkban adjuk meg.

Sz. K. A konverziós tartozások 13-ik részletének fizetési határideje nov. 15-én lejárt. Ha ezt a részletet nem rendezte, érdeklődjék a tennivalók felől az illetékes pénzügyintézetnél, hogy később ne keletkezzék kellemetlensége.

L. I. Valóban igaz, hogy a birsalma magja gyógyító anyagokat tartalmaz. A magvakban összehúzó hatású szervesanyagok képződésénél és gyomor-bajok elleni orvosságoknál igen jól fel lehet használni.

B. L. Valószínűleg azzal követett el hibát, hogy fáinak kérgére igen vastagon kent fel a mézréteget. Ha vékonyabban meszeli be fáit, a mézréteg nem pattogzik le.

F. R. Pusztadaróc. A nevezett egyesület munkája kiterjed a szatmármegyei leányokra is. Egyébként azt tanácsoljuk, hogy kérésével forduljon az illetékes körjegyzőséghez. Onnan megfelelő felvilágosítást fog kapni.

ERDÉLY LEGJOBB MEZŐGAZDASÁGI ÉS KÖZGAZDASÁGI SZAKLAPJA: A

MEZŐGAZDASÁGI SZEMLE

MUTATVÁNYSZÁMOT INGYEN KÜLD A KIADÓHIVATAL

KOLOZSVÁR BRASSAI-UCCA 5. SZÁM.

Előfizetési díja egész évre csak

4 — Pengő

**10 jó könyv 1000 oldalon 4 pengőért!
Nagy karácsonyi árleszállítás.**

1. Vásárhelyi J.: Hóstatáti lakodalom.
2. Dr. Csúry B.: Vőfélykönyv.
3. Donáth: Szegény bolond.
4. Csürös E.: Fű kizöldül ó sirhan-
ton (ifj.)
5. Strom: Bábjátékos Pali (ifj.)
6. Westermann: Li Fan bosszuja (ifj.)
7. Málnássy: A kis pont (ifj.)
8. Gyallay D.: Hadrakelt emberek.
9. Szondy Gy.: Állatok, virágok.
10. Gyallay D.: Második szavalókönyv.
11. Kiss M.: Marossszéki atyafiak.
12. Finta Z.: Jancsi és Juliska.
13. Szotyori Z.: Falusi mulattató.
14. Dr. Páter: Csodáhatású gyógynö-
vények.
15. Dr. Balogh A.: Széchenyi István.
16. Konopi K.: Jó búzából lesz a jó
kenyér.
17. Dr. Nagy: Jó egészséget!
18. Dr. Maksay: Műsor műkedvelők
számára.
19. Cs. Lázár L.: Talajművelés és
trágyázás.
20. Cs. Lázár L.: A növénytermelés.

Válasszon ki e husz pompás könyv közül tetszése szerint tízet és rendelje meg őket, amíg készletünk tart. Megrendelésnél elég a könyvek sorszámát megírni, ami a postautalvány szelvényére is ráfér.

A 10 könyvből álló sorozat terjedelme 900—1000 oldal, ára 4 pengő, mind a husz könyv 7.80 pengő. A pénz előzetes beküldése mellett portómentesen, utánvét esetén az utánvételezés felszámításával szállítunk.

Minerva Irodalmi és Nyomdai Műintézet R.-T. Kolozsvár, Brassai-utca 5.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Alább felsoroltaknak köszönetet mondunk a bejelentett új előfizetőkért:

Cs. F. Felsőrákos, S. E. Menyó, K. J. Kénos, D. P. B. Magyargoroszló, Cs. M. S. Selymesilosva.

ELŐFIZETŐINKHEZ! Közöljük olvasóinkkal, hogy megbízotaink ki-mentek vidékre, hogy a hátrálékosoktól a díjat felvegyék. A megbízottak a következő területeket látogatják meg. Török István Kolozs és Szolnokdoboka megyét, Fóth Imre Bihar megyét, Vinczeffy Sándor Udvarhely megyének oklándi járását, míg Kováts Endre Szilágy megyében levő előfizetőinket keresi fel. Felkérjük a hátrálékosokat, hogy tartozásaikat megbízotainknak fizessék ki annál is inkább, mert az év vége felé közeledünk és

Jobbat szív kevesebbet költ ha

Senator

papirba sodor vagy tölt!

minden künnlevőségünkre szükségünk van. Azért közöljük előre, hogy egy-egy megbízottunk mely vidéket keresi fel, hogy a hátrálékosoknak alkalmuk legyen a pénzt összegyűjteni. Ugyiszintén azok, akik felszólítást kaptak és nem esnek be a felsorolt megyékbe, sziveskedjenek hátrálékaikat postautalványon beküldeni.

Ismételten felhívjuk azon előfizetőink figyelmét, akik régi lakhelyükről elköltöztek, hogy ne csak az új címüket közöljék velünk, hanem azt is, hogy megelőzőleg hol laktak. Ugyancsak kérjük az utcanévek magyar nevét is közölni, valamint ha a postahivatal megváltozott.

„Háromszéki“ .Közöljük, hogy tudomásunk szerint a következő érdekelte gyárak vannak. Hangya Konzervgyár Cegléd, Weisz Manfréd gyümölcskonzervgyár Budapest és Stiberl András konzervgyár Gyula. Ezen gyárakról szereztünk egyelőre tudomást.

F. I. Érdeklődésére közöljük, hogy fémipari szakiskolák a következő városokban vannak. Budapest, Nagyvárád, Szeged, Kolozsvár (Malom-utca.) Nevezett iskolák közelebbi címét nem tudjuk, azonban a megadott cím is elegendő a szükséges levelezéshez. Bizonyára más városokban is van ilyen szakiskola, azonban ezek közül is lehet választani.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: A P.-né Zabola 3, V. J. Sz-
telnek 6, S. J. Nagyercse 5.16, K. M.

Iszló 3, özv. K. J.-né Papole 5, Gy. R. Ikland 5.30, L. Á. Feldoboly 3, id. K. J. Nagyajta 10, Z. K. Ovári 6, B. E. Hadad 6.84, G. M. Szászujs 6, M. J. Géres 5.20, L. I. Marosvásárhely 5.17, V. J. Nagybacon 5.33, K. K. M. Mezőterem 5, Cz. F. Krasznaterebes 6, V. J. Mezőterem 5, G. M. Mezősámson 5, L. J. fakirály Kászonfeltiz 5, özv. Cs. G.-né Maksa 6, T. Gy. Krasznabé-
tek 6, K. F. Berettyószéplak 5, P. I. Felsőbánya 6; Csikszenttamás-ról: B. F. 5, T. G. 2.33 es özv. T. P.-né 5.16 P.

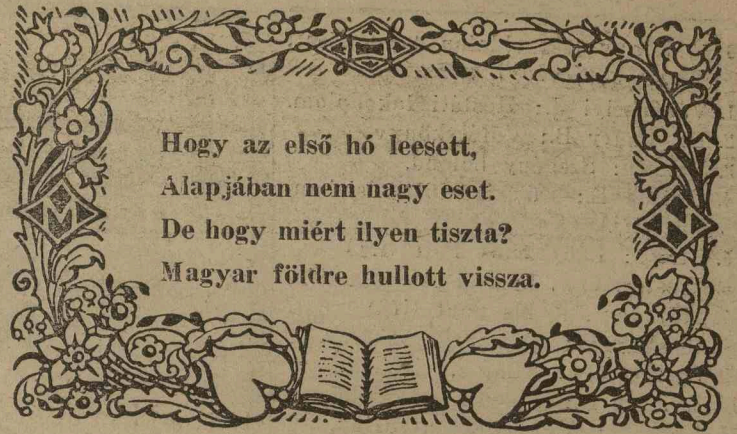

APRÓ HIRDETÉSEK

Minden szó 12 fillér, vastagabb betűvel 24 fillér. A legkisebb hirdetés ára 1 pengő. Allástkeresők részére 20 szóig 1 pengő 20 fillér. Előfizetőknek minden szó 10 fillér, vastagabb betűvel 20 fillér. Az apróhirdetési díj előre fizetendő. Jelíges leveleket csak a portó beküldése esetén továbbítunk. Ugyiszintén az érdeklődésekre is csak úgy adunk választ, ha a válasz levélapot mellékelik, vagy bélyegben küldik be a portóköltséget.

„Méhészeknek ingyen küldjük az időszaki méhészeti kérdéseket tárgyaló könyvet, ha a községükben lakó méhészek címeit velünk közlik. „MÉH“, Budapest, Arany János-u. 1.“

Dr. BALOGH ERNŐ urnak
tanár
KOLOZSVÁR
Erzsébet ut 6

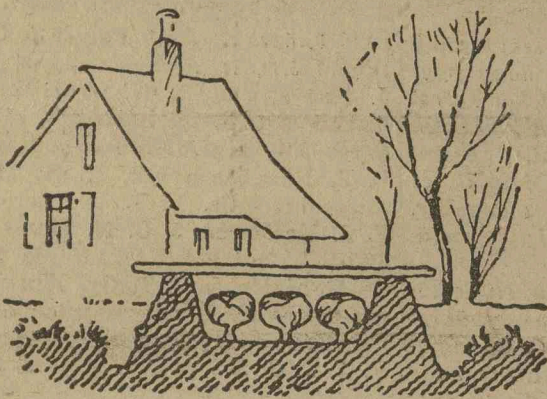

Hogy az első hó leesett,
Alapjában nem nagy eset.
De hogy miért ilyen tiszta?
Magyar földre hullott vissza.

Tanuld meg!

Teletessünk át fejeskáposztát!

Az egész világon uralkodó nehéz gazdasági viszonyok arra intenek, hogy a háztartásunk téli ellátásának kérdését igyekezzünk a legészszerűbben megoldani. Nagyon jó teszi mindenki, ha nemcsak besavanyított káposztát tesz el télire, hanem zöld fejeskáposztát is tart raktáron. A frissen eltartott fejeskáposzta rendkívül sokféle módon használható fel télen. Főzeléknek nagyon alkalmas, felhasználásával kitűnő hús és tészta eledelek készíthetők.

A fejeskáposztát frissen veremben lehet eltartani. Erre a célra kis árkot ásunk és az árokba a gyökeresen kiszedett káposztát sorjában elhelyezzük. Az ilyen módon elhelyezett káposztát deszkával beborítjuk és a deszkára földet helyezünk. Az így elrakott káposzta kitűnően áttelel, nem romlik és üde, friss marad egészen késő tavaszig. Nem kell attól tartani, hogy a fagy az ilyen módon eltett káposztának árt. A káposzta ugyanis elég jól bírja a hideget és a kisebb fagyok minőségét még javítják.

A fejeskáposzta fentiekben előadott célszerű teletelési módját a mellékelt képen lehet látni.

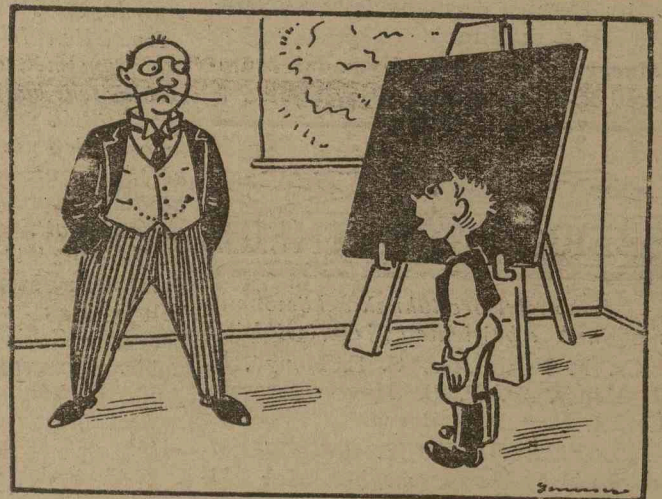
Hogyan lehet a zsirral legegyszerűbben takarékoskodni?

Az Európa népeire szakadt nehéz gazdasági helyzet figyelmeztet, hogy takarékoskodjunk a zsirral. Ennek legegyszerűbb módja, hogy a rántást kevesebb zsirral készítjük el, mint rendszeren szoktuk. Általában sulyra ugyanannyi lisztet szokunk venni a rántáshoz, mint amennyi zsirt. Csökkentsük a zsir mennyiségét annyira, hogy a rántást éppen el lehessen készíteni. Ha egyébként jól készítjük el az ételt, ebből a takarékoskodásból semmi kár sem fog származni.

A muskátli teletetése.

Muskátli teletetése, ha nincs megfelelő világos és fagymentes helyiségünk, nem tartozik éppen a legkönnyebb feladatok közé. Ez az ismert és elterjedt virágunk ugyanis amilyen hálás és igénytelen nyáron, olyan kényes a téli hideg és nedvességgel szemben. A penész és rothadás könnyen kikezdi nedvűs gyenge szárait s ezért ajánlatos, ha cserépben is tartjuk, lehetőleg szárazon teletelve. Régebben sokan úgy rakták el a következő tavaszig, hogy a virágzó töveket a fagyok közeledtével felszedték, a földet a gyökerekről lerázták s a pince egy fagymentes helyén a falra egyszerűen felakasztották a csokrokba kötött töveket. A szívósabbak megmaradtak, a gyengébbek elpusztultak, de gondot a dolog semmiképpen nem okozott. Jobb eredményt érünk el, ha a gyökerekhez nedvesített tőzegkorpát rakunk zacskóban.

Kettő meg kettő – három.

— Hány lova van édesapádnak az istállóban? —
kérdik Jancsitól.

— Kettő.

— No fiacskám, ha most édesapád vesz még kettőt, hány lova lesz az istállóban?

— Három.

— Ejnye-ejnye, talán négy. Mert kettő meg kettő négy.

— Biz annyi sohse lesz, mert azt mondta édesapám, csak három fér el az istállóban.